

Estructura de LA FARGA

per JOAN PINYOT i GARRÓS

La publicació «LA FARGA», que portava el subtítol de «Setmanari Castellarenc», sortí per primera vegada el 3 de març de 1933 i s'impromí ininterrompudament fins el dia 29 d'abril de 1938. «LA FARGA», neix fruit d'una necessitat: durant els cinc anys que aparegué fou l'única font d'informació i d'opinió local, sense cap altra competència que les pròpies limitacions. En les seves pàgines, en un agradable aiguabarreig, s'hi tractaren la política, la literatura, la història, els esports, l'agricultura, i és avui dia eina bàsica per a la consulta dels anys de la Segona República a Castellar.

«LA FARGA», d'ideologia netament catalanista i políticament plural, no pertangué a cap poder tradicional. Tant per la seva gestió com per la seva acceptació fou plenament popular. De fet, «La FARGA» visqué dintre d'un parentesi històric favorable que li permeté una llibertat d'expressió total, essent freqüent en ella el debat i el joc de la rèplica, sempre respectuos malgrat l'abrandament dels temps. Aquesta atmòsfera no pogué repetir-se malaauradament, en el setmanari «FORJA», d'estructura formal molt semblant, després de la guerra civil del 1936.

Un dels seus fundadors, Lluís Montagut, diu en la seva «Història breu de Castellar»: «LA FARGA», setmanari demòcrata i liberal fundat per un grup d'entusiastes inspirats pel desig d'alçar el nivell cultural del poble oferint i acceptant la col·laboració de tothom sense distinció de classes ni d'idees..., aconseguint el tiratge rècord de 400 exemplars, no assoleix desvetllar l'apatia general. Sols l'abnegació i la constància d'un grup de redactors apassionats ajudades per l'esforç d'un impressor desinteressat com fou Ramon Ribera de Solà permeté un resultat tan extraordinari. Tot fou fet perquè el periòdic fos el reflex de totes les tendències sense cap exclussiva. Començant pel cos de redacció del qual formaven part: per la Joventut de la Lliga: el doctor Pere Fontanet, en Josep Sellent i en Joan Blanquer; per Esquerra Republicana de Catalunya: Ricard Sampere, Valentí Buxadé i Lluís Montagut. Entre els col·laboradors espontanis més constants, J. Vives i Borrell, Amat Gosalbes, Marià Ventura, Josep Samaranch, Lluís Canet, Alfons Govern i Miquel Santasuana, aqueix darrer ocupant-se especialment de la crònica local.»

El nom del setmanari fou escollit previ concurs públic a base d'unes butlletes que el consell de redacció repartí per la població. D'entre 172 propostes diferents rebudes, els senyors Josep Valls, Lluís Vall i Francesc Matheu coincidiren en la mateixa i la capçalera de «LA FARGA» fou acceptada.

La Redacció i Administració tenien la seu al carrer Puig de la Creu n.º 3 (el domicili de l'impressor Ribera) i el Consell de Redacció es reunia els diumenges per a deliberar. El dia de sortida al carrer era el divendres.

El setmanari constava de dos fulls d'una dimensió de 37,5 x 27,4 cm. (amb moltes variants, però), essent la tipografia el tipus d'impressió. Del n.º 38 al 50 tenia tres fulls, i també el n.º 112. El número especial (53) del primer aniversari (2-3-1934) contenia 6 fulls amb fotografies i gravats d'indrets urbans i paisatges castellarencs. Tingueren només un full els números 253 (31-12-1937), el 267 (aquest per manca de fluid elèctric), el 269 i el 270 (l'últim, 29-4-1938). com a nota curiosa, les pàgines interiors del n.º 63 resultaren imprimides a l'inrevés.

El 1933 publicà quaranta quatre números (el n.º 7 sortí equivocadament com a n.º 6), el 1934 cinquanta dos, el 1935 cinquanta tres, el 1936 cinquanta u, el 1937 cinquanta tres i el 1938 disset. En total 270 números.

El preu del número solt era de 20 cèntims i la quota de subscripció pujava a 60 cèntims al mes. Aquests preus s'apujaren a partir del n.º 254 (7-1-1938) a 50 cèntims el número i a 1,50 pessetes la quota mensual.

La distribució formal es feia a tres columnes, dedicant la portada a l'editorial, les pàgines interiors a la tribuna lliure, a la vida municipal i noticiari i la darrera, generalment a la publicitat i notes d'espectacles. Tot això, com és natural, amb moltes variacions. La grafia assoleix un caràcter fabrià remarcable, essent la redacció íntegrament en català. La preocupació per l'ús del català al carrer és motiu d'algunes editorials i en ocasions s'esmenten incorreccions als anuncis d'aparador que cal esmenar.

Els gravats són escadussers, essent constant el que representa una fornall amb el mall, el martinet i l'enclusa a la capçalera. A part del número especial del primer aniversari, el n.º 165 fa esment de la festa dels avis (17-4-1936) i porta 4 fotografies del dia de l'homenatge. Al n.º 172 hi ha fotografies de la 1.ª Exposició de Flors i Jardineria.

Passaren per censura, i així es fa constar, els números 128, del 130 al 137, el 157, el 263 i el 269.

El consell de redacció mai no patí problemes econòmics i assolí una publicació àgil i atractiva que els fets socials i bèl·lics desviaren cap a un compromís polític, des dels diversos partits, amb la República, i que, a la fi, truncaren el que podia haver estat, com tantes altres coses, una excellent obra cultural al servei del poble de Castellar.